

Forflag, som er stillet af Ministeren for Kirke- og Undervisningsvesenet.

Den ærede Krigs- og Marineminister har Ordet.

Krigs- og Marineministeren (Haffner): Da saa godt som alle europæiske Stater have indført Bagladesystemet ved Feltartilleriet eller ere i Begreb med at gjøre det, er det ogsaa en Nødvendighed for Danmark at gjøre det, isald vort Artilleri skal kunne hævde sin Stilling lige over for andre Magters Artilleri. Den Kanon, som har været Gjenstand for omhyggelige Prøver og Forsøg i længere Tid, har man al Grund til at anse for den bedste Bagladeskanon, der for Tiden er konstrueret, og den har viist saadanne Resultater, at der er Grund til at antage, at den ikke i en nær Fremtid vil blive overtruffen af nogen anden. Paa Grund deraf har jeg, som jeg tillod mig at bebude ved Finantslovens 1ste Behandling her i Thinget, tilladt mig at stille et Ændringsforslag, som gaar ud paa i Finantsloven at indsette den Bevilling til Fornølse af Feltartillerimateriel, som ved Finantslovens 3die Behandling i det andet Thing blev negtet. Jeg skal tillade mig at anbefale Ændringsforslaget til det høie Thing.

Carstensen: Det Forflag, som den høitærede Krigsminister lige nu berørte, antager jeg vil faae den velvillige Modtagelse her i Thinget, som det for sin egen Skyld fortjener, og at det fortjener en saadan Modtagelse, vil jeg for mit Vedkommende søge at give et Bidrag til at bevise. Hvilket Standpunkt man end indtager overfor Forsvarsspørgsmaalet i Almindelighed, maa det dog vistnok erkjendes, at man ved de Foranstaltninger, som træffes for Hærens Vedkommende, maa have for Øie, hvilke Opgaver det kan tilfalde Hæren at løse under en Krig. Det er vistnok en given Sag, at vort Lands Beskaffenhed medfører, at Hæren maa være forberedt paa at komme til at optræde imod Landgangsforlæg, og dette vil navnlig være Tilfældet, saa længe som Flaaden ikke har en saadan Udvikling, at den kan yde tilstrækkelig Betryggelse paa Havet. Spørger man nu om, hvilken Rolle Feltartilleriet spiller under Modstanden imod Landgangsforlæg, da vil jo Enhver kunne sige sig selv, at Feltartilleriet her vil blive det væsentligste Vaaben. Den Fjende, som nærmer sig med en med Landgangstropper overløstet Koffardiflaade, dækket af forholdsvis saa Drølogsmænd, maa fra Skibene føre Tropperne over i mindre Fartøier, for med disse at bringe dem i Land. Denne Overførsel fra Skibene til Fartøjerne kan man imidlertid ikke udsætte sig for at lade foretage under et stærkt Artilleriangreb fra Land, og altsaa vil Artilleriets Rækkevorne og Skarpskydning blive et overordentlig væsentligt

Moment ved Afgjørelsen af, i hvilken Afstand fra Land den Tropperne førende Flaade skal standse. Naar Fjenden altsaa maa gjøre Regning paa at blive modtaget af et dygtigt Feltartilleri, saa tvinges han derved til at stoppe op saa langt fra Land, at den Afstand, som de mindre Fartøier, med hvilke Tropperne landsættes, skulle gennemløbe, bliver forøget, men, efterhaanden som denne Overførsel af Tropperne fra Skibene til Land foregaar, komme Fartøjerne nærmere og nærmere ved Land, og saa er det jo aabenbart, at et dygtigt Feltartilleri kan udøve en høist ødelæggende Virkning. Jo mere skarpskydende dette Artilleri er; og jo fladere den Bane er, som Projektilet gennemløber, jo mere tager Projektilet med sig paa sin Vej, og jo mere ødelæggende Projektilet er ved sin Konstruktion og Sprængerne, jo mere ødelæggende vil det virke paa de Fartøier, som skulle føre Tropperne i Land. Under denne overordentlig væsentlige Opgave for Hæren er det altsaa Feltartilleriet, der spiller den første Rolle, naar man gaar ud fra, at man har faaet Baselitide, saa at man har kunnet sende noget af Feltartilleriet hen til det Sted, hvor Landgangen foregaar. Læger man nu det næste Moment i den Opgave, som Hæren kan faae at løse, da maa man gaa ud fra den Forudsætning, at Feltartilleriet ikke har kunnet møde tidsnok til at gribe ind allerede under Udfibningen af Tropperne fra Skibene til de mindre Fartøier og under Overførselen af Tropperne fra Skibene til Land med disse mindre Fartøier, og man maa fremdeles gaa ud fra den Forudsætning, at den Styrke, som er bleven landsat, hovedsagelig er Infanteri — idet Landsætningen af Artilleri kræver større Forberedelser, naar man ikke har dertil indrettede Transportbaade til sin Naadighed, hvad man jo kan gjøre Regning paa, at Fjenden ikke har — og saa vil det Bestemmende for Artilleriets Virksomhed blive, hvorledes de landsatte Infanteristers Skydevaaben, hvorledes deres Geværer ere; thi det er en Kjendsgjerning, at Krigene i den nyere Tid have givet os et Exempel paa, hvor stor en Udvikling der er sket med Hensyn til Geværerne, og man maa altsaa være forberedt paa, at Fjenden har meget langtrækkende skarpskydende Geværer. Artilleriet vil da kun kunne udøve nogen afgjørende Virkning, naar det ogsaa i denne Retning er fulgt med Tiden, hvilket man kan sige om den nyeste Bagladeskanon, hvorom der her er Tale, men ikke om den Kanon, som Artilleriet nu har, da dens Overlegenhed i Forhold til de nyere Geværer er temmelig ringe. Altsaa i det næste Moment, hvori man kan tænke sig Artilleriet optræde, spiller Artilleriets Skarpskydning og Træffevorne en meget stor Rolle. Gaar man endelig ud fra den Forudsætning, at Artilleriet skal optræde under de almindelige — om jeg maa sige — europæiske Forhold, hvor Hær staar overfor Hær, saa behøver jeg ikke at føre Bevis for, at Artilleriet nu